

Centra voor Leerlingenbegeleiding

2015-2016

Een schooljaar in beeld

INHOUD

INLEIDING	02
AYOUB	
Op zoek naar hulp	03
BAS	
En de toegangspoort	05
BRAM	
En zijn gewicht	08
NORA EN YANIS	
De school	10
JULIE	
Buitengezet op school	12
AMBER	
De overstap	14

INLEIDING

6 leerlingen op 10

Jaarlijks komen 6 leerlingen in contact met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB). De redenen voor dit contact zijn zeer uitlopend: van het verplichte medische onderzoek, tot de zoektocht naar een nieuwe school, een vraag over pesten of een begeleiding omdat er problemen thuis zijn.

'2015-2016: een schooljaar in beeld' wil deze leerlingen een

gezicht geven. Hiervoor worden 6 unieke verhalen uitgelicht van leerlingen die tijdens het schooljaar 2015-2016 in contact kwamen met het CLB.

Voor een meer uitgebreid overzicht van de CLB-werking, verwijzen we graag door naar het uitgebreide cijferrapport 'De Centra voor Leerlingenbegeleiding in cijfers'.

Privacy is belangrijk. De namen en voorbeelden uit deze casussen zijn dan ook fictief. Elke overeenkomst met een bestaand feit berust op toeval.

AYOUB OP ZOEK NAAR HULP

Zoektocht doorheen het jeugdhulplandschap

Ayoub is een jongen van 14 jaar. Op school voelt hij zich goed in zijn vel en kan hij rekenen op een aantal goede vrienden. Thuis loopt het echter vaak mis. Sinds de scheiding van zijn ouders krast hij zichzelf (automutilatie).

Samen met zijn moeder besluit Ayoub hulp te zoeken. Het jeugdhulpverleningslandschap is echter zeer uitgebreid, waardoor ze niet onmiddellijk weten waar te starten.

Ayoub herinnert zich een affiche op school over CLBch@t. Diezelfde avond nog besluiten Ayoub en zijn moeder te chatten met het CLB. De CLB-medewerker legt hen uit dat ze met deze vraag beroep kunnen doen op het CLB als dienst brede instap binnen integrale jeugdhulp.

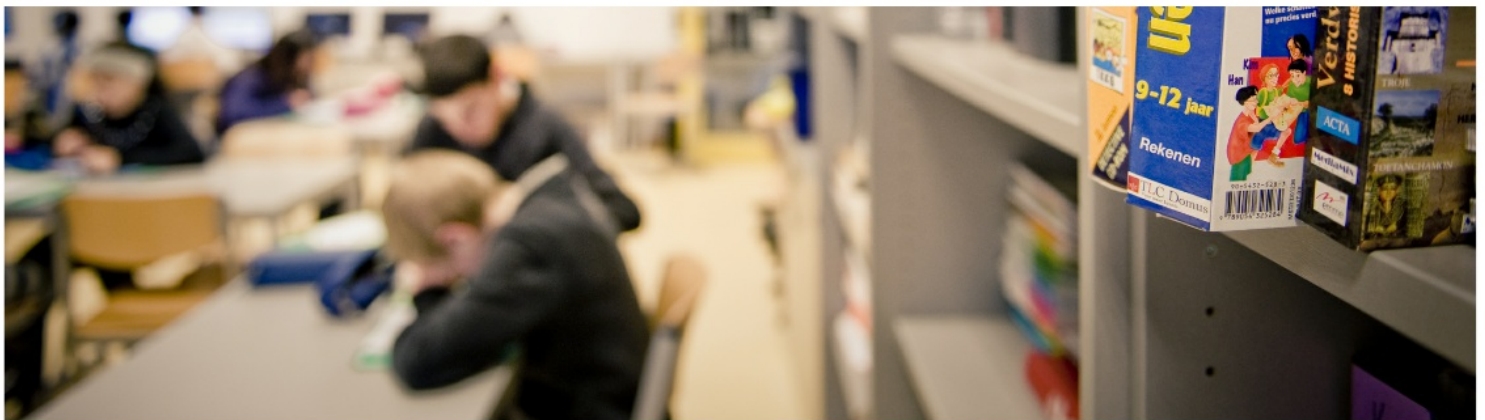
321.016 unieke leerlingen deden vorig schooljaar beroep op de vraaggestuurde werking van het CLB. Dit maakt van het CLB de grootste actor binnen de brede instap, naast CAW en Kind en Gezin.

■ CLB (60.25%) ■ Kind en Gezin (35.33%) ■ CAW (4.43%)

De Brede Instap

“Het aantal contacten per zorgvraag stijgt”

Gemiddeld 3,7 interventies per vraag

Het gemiddeld aantal interventies dat het CLB uitvoert voor een leerling met een vraag, stijgt. Vorig schooljaar waren dit gemiddeld 3,7 interventies per vraag, tegenover 3,15 interventies drie schooljaren terug.

Een mogelijke verklaring voor dit stijgend gemiddelde is een toenemende complexiteit van de zorgvragen. Het gemiddeld aantal contacten ligt het hoogst in het begeleidingsdomein psychosociaal functioneren. Het CLB speelt hierbij een belangrijke rol wat betreft toeleiding naar een verder traject binnen de integrale jeugdhulp.

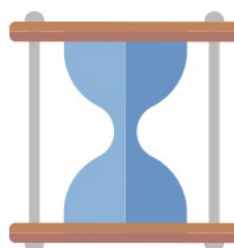
BAS EN DE TOEGANGSPOORT

Op zoek naar hulp

Bas is een jongen van 10 jaar met een beperking. De opvoeding van Bas verloopt niet altijd even vlot en daarom gaan zijn ouders op zoek naar hulpverlening die hen kan ondersteunen in de opvoeding. Het aanbod uit de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp lijkt daarbij het meest aangewezen.

Hierbij kunnen Bas en zijn ouders terecht bij het CLB, waar een multidisciplinair team (MDT) deze aanvraag doet. De ouders van Bas en het MDT-team vullen samen een elektronisch aanmeldingsdocument in, het A-document. Dit wordt door het MDT ingediend bij de Intersectorale Toegangspoort.

Enkele weken later krijgen de ouders van Bas en het CLB-team de boodschap dat Bas op de wachtlijst van een voorziening werd geplaatst. De gemiddelde wachttijd in Vlaanderen bedraagt 130 dagen, dat is meer dan 4 maanden. De ouders van Bas moeten dus nog even geduld uitoefenen. Het CLB-team probeert het gezin van Bas in afwachting van de hulp zo veel mogelijk te ondersteunen.

"De CLB-MDT's zijn de grootste aanmelder van A-documenten"

De CLB-MDT's dienden in totaal 1731 A-documenten in tijdens het schooljaar 2015-2016. Daarmee zijn zij de grootste aanmelder van A-documenten binnen de integrale jeugdhulp.

Ieder CLB beschikt over een eigen MDT-erkenning, of werkt samen met een erkend MDT, zodat leerlingen op een vlotte manier beroep kunnen doen op hulpverlening.

CLB & IJH?

De CLB's maken deel uit van het Decreet betreffende de integrale jeugdhulp, kortweg IJH. Het CLB vervult 2 belangrijke opdrachten binnen deze integrale jeugdhulp:

1

De CLB's behoren, samen met CAW en Kind en Gezin, tot de brede instap (zie ook het verhaal van Ayoub). Leerlingen, ouders en de school kunnen bij een dienst brede instap terecht met iedere vraag over jeugdhulp.

De brede instap voorziet in een breed en laagdrempelig onthaal, een verheldering van de vraag, het verstrekken van informatie en tot slot indien nodig in een zorgvuldige doorverwijzing naar de meest gepaste dienst die een antwoord kan bieden op de vraag.

2

Naast de brede instap vervullen de CLB's binnen hun opdracht ook een belangrijke rol in het jeugdhulp-land-schap als draaischijf.

Wanneer een leerling nood heeft aan meer gespecialiseerde hulp of dienstverlening, gaat het CLB binnen haar draaischijffunctie op zoek naar de meest gepaste hulpverlening.

Het CLB fungeert hierbij als brug tussen het onderwijs- en het jeugdhulpverleningslandschap. Vanuit deze draaischijf kan eveneens worden doorverwezen naar andere partners binnen bv. welzijn, werk of gezondheid.

HET GEWICHT VAN BRAM

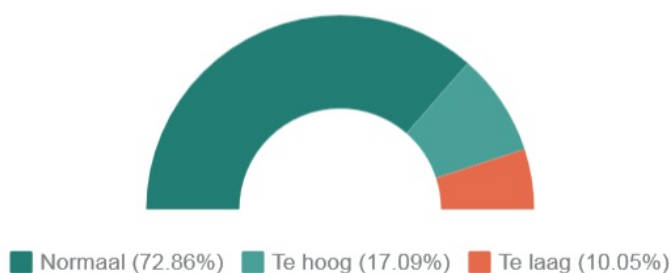
Het medisch onderzoek

Via het medisch onderzoek komen de helft van alle leerlingen jaarlijks in contact met het CLB. Ook Bram, een leerling uit het eerste jaar secundair onderwijs, kwam langs voor een medisch onderzoek.

Een van de gezondheidsaspecten die bij Bram in beeld werden gebracht, was de groei. Hiervoor wordt Bram, zoals iedere andere leerling, gemeten en gewogen, waarna zijn BMI wordt berekend.

De BMI-waarde van Bram blijkt te hoog te liggen. Omdat Bram nog volop aan het groeien is, beslist de dokter om geen verdere doorverwijzing uit te voeren. Bram krijgt wel enkele voedingstips mee en de raad om te sporten. In het derde jaar secundair zal Bram opnieuw langskomen op medisch onderzoek.

Iets meer dan 70 % van de onderzochte leerlingen heeft een BMI-waarde die op een normaal gewicht wijst. Net als bij Bram werd voor 17 % van de leerlingen een te hoge BMI-waarde genoteerd. Bij meer dan 10 % van de leerlingen is er sprake van ondergewicht.

BMI

“Meisjes tonen vaker
een afwijkende BMI-
waarde dan jongens”

Naast het verschil tussen jongens en meisjes, stellen we nog een aantal andere verschillen vast. In de regio Brussel wijkt de BMI-waarde veel vaker af van het gemiddelde. Hoe ouder een leerling wordt, hoe groter de kans lijkt dat zijn gemiddelde afwijkt van de normale BMI-waarde. In het ASO komt ondergewicht vaker voor, terwijl overgewicht vaker in het BSO voorkomt.

DE SCHOOL VAN NORA EN YANIS

2596

└ scholen basisonderwijs

1055

└ scholen secundair onderwijs

De CLB begeleiden niet enkel leerlingen en hun ouders. Ook scholen kunnen bij het CLB terecht voor ondersteuning. Dit noemt men schoolondersteuning.

De schoolondersteunende werking van het CLB

Nora en Yanis, broer en zus, gaan samen naar school in een grote school voor secundair onderwijs. Zowel Nora (2e jaar) als Yanis (6e jaar) staan voor een belangrijke keuze in hun onderwijsloopbaan.

De school organiseert hiervoor in samenwerking met het CLB verschillende informatiesessies voor de leerlingen en hun ouders. Tijdens deze infosessie verstrekt de medewerker van het CLB volledige en neutrale informatie over het studietoer aanbod en de studiekeuze. De aanwezigen maken eveneens kennis met de website Onderwijsskiezer zodat ze zelf de zoektocht kunnen aanvatten naar een gepaste studiekeuze.

"1.409.661 bezoekers voor Onderwijskiezer!"

De website Onderwijskiezer brak ook in het schooljaar 2015-2016 alle records. Bijna anderhalf miljoen bezoekers brachten een bezoekje aan de website. De interesse voor Onderwijskiezer stijgt jaarlijks na de kerstvakantie, de periode waarin de SID-in's (studieinformatiedagen) plaatsvinden en de leerlingen actief aan de slag gaan rond studieoriëntatie.

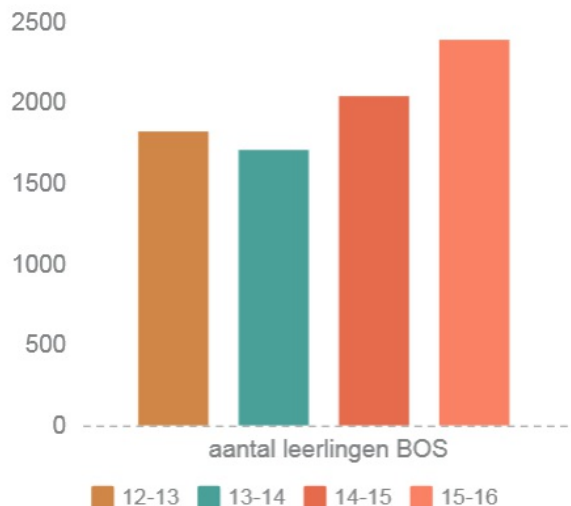

HET VERHAAL VAN JULIE

Buitengezet op school

Julie is 16 jaar en gaat niet graag naar school. Sinds haar moeder een nieuwe vriend heeft, voelt Julie zich ook thuis in de steek gelaten. Julie kan met haar emoties geen blijf en stelt zich op school vijandig en agressief op tegenover leerkrachten en klasgenoten. Het probleem escaleert en Julie wordt tijdelijk geschorst. Niemand uit haar omgeving lijkt nog vat te krijgen op Julie en uiteindelijk beslist de klassenraad om Julie definitief uit te sluiten van de school.

Het verhaal van Julie is geen uitzondering: in 2015-2016 werden 2387 leerlingen buitengezet op school (BOS), een trend die jaar na jaar verder stijgt.

Na de uitsluiting moet Julie verplicht in begeleiding bij het CLB. Het CLB gaat samen met Julie en haar oude school op zoek naar een nieuwe school. Na gesprekken met het CLB besluiten Julie en haar moeder samen hulp te zoeken voor de conflicten thuis.

“80 % van de
leerlingen BOS
zijn jongens”

Jongens blijken veel vaker te worden buitengezet op school dan meisjes. De stijging van het aantal definitieve uitsluitingen doet zich zowel voor bij jongens als bij meisjes.

Tijdelijke schorsing

Begeleiding door het CLB bij een tijdelijke schorsing is niet verplicht. Het CLB begeleidde in totaal 2298 leerlingen in het kader van een tijdelijke schorsmaatregel. Ook wat betreft de tijdelijke schorsingen stellen we een stijging vast.

DE OVERSTAP VAN AMBER

Wanneer de zorg op school niet volstaat

Amber is een vrolijk kind van 7 jaar oud. Hoewel het eerste leerjaar niet zo vlot is verlopen, zit Amber sinds een tweetal maanden in het tweede leerjaar.

Bij Amber werd op 5-jarige leeftijd een autismespectrumstoornis (ASS) vastgesteld. In het eerste en tweede leerjaar kan Amber rekenen op bijkomende ondersteuning van de zorgjuf op school: GON-begeleiding.

Amber krijgt het in de loop van het tweede leerjaar steeds moeilijker om de rest van de klas bij te benen. De ouders beslissen samen met de school en het CLB, na een grondig onderzoek, dat Amber vanaf september de overstap zal maken naar het buitengewoon onderwijs type 9.

Voor deze overstap moet Amber over een verslag voor toegang tot het buitengewoon onderwijs beschikken. Het CLB is de enige gemachtigde instantie die zo'n verslag kan uitschrijven.

In het schooljaar 2015-2016 werden door de CLB's in totaal 10.693 verslagen uitgeschreven.

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zoals Amber, die les blijven volgen in het gewoon onderwijs, moeten beschikken over een gemotiveerd verslag om recht te hebben op GON-begeleiding.

De CLB's stelden voor 6387 leerlingen een gemotiveerd verslag op in de loop van het schooljaar 2015-2016.

"2879 leerlingen maakten de overstap naar type 9"

Net zoals Amber maakten 2879 leerlingen in de loop van het schooljaar 2015-2016 de overstap naar het buitengewoon onderwijs type 9. Dit type werd ingericht voor leerlingen met ASS die geen verstandelijke beperking hebben zoals bepaald in de criteria voor type 2.

689.085

Niet alle verhalen zijn verteld. Tijdens het schooljaar 2015-2016 kwamen 689.085 leerlingen in contact met het CLB: dat is 58 % van alle leerlingen.

Dit bewijst dat het CLB heel dicht bij leerlingen, ouders en hun scholen staat. Het CLB wil deze laagdrempelige toegang in de toekomst nog verder uitbouwen en versterken zodat iedere leerling de hulp krijgt waar hij recht op heeft. Een voorbeeld daarvan is het initiatief CLBch@dt. De in het schooljaar 2015-2016 opgestarte CLBch@dt kende een overdonderend succes.

De CLB-sector hoopt dan ook dat het op stapel staande decreet op de leerlingenbegeleiding de werking van de CLB's in die mate zal faciliteren zodat de CLB's zich verder kunnen ontwikkelen tot een slagkrachtige en dicht bij de leerling aanleunende organisatie.

V.U.: Internettensamenwerkingscel (ISC)

centra voor
leerlingenbegeleiding

OVSG

PROVINCIAAL
ONDERWIJS
VLAANDEREN

VCLB